

Štednja

Objavljeno: 1.2.2015. Ažurirano: 12.1.2021.

Štednja se u pravilu odnosi na oročena novčana sredstva u kreditnoj instituciji koja se ugovaraju na određeni rok s pravom na kamatu koja se obično isplaćuje po isteku ugovorenog roka na koji su sredstva oročena. U Republici Hrvatskoj moguće je sve oblike štednje ugovoriti u kunama i u stranoj valuti.

U ponudama kreditnih institucija postoje različiti oblici i modeli štednje, pa, primjerice, osim klasičnih depozita s unaprijed određenim iznosom koji se oročuje postoje i modeli koji omogućuju dodatnu uplatu sredstava za vrijeme trajanja ugovora, a moguće je ugovoriti i rentnu i namjensku štednju (stambena štednja). Kao i kod kredita, može se ugovoriti fiksna i promjenjiva kamatna stopa, a visina kamatne stope u pravilu ovisi o roku na koji se oročuje i valuti u kojoj jesu sredstva koja se oročavaju. Bez obzira na razloge zbog kojih se odlučite na štednju, na taj se način, među ostalim, učite upravljati svojim novcem i planirati svoju budućnost. Što više uštedite, to ćete si lakše moći priuštiti stvari koje želite, lakše pokriti neplanirane izdatke koji se neminovno pojave tijekom godine i smanjiti potrebu za zaduživanjem. S obzirom na to da se na štednju ostvaruje i dodatni prihod u obliku kamate, da biste ostvarili maksimalnu kamatu, potrebno je odrediti iznos koji ste u mogućnosti izdvojiti na određeno razdoblje, izabrati model štednje, valutu u kojoj ćete oročiti svoja sredstva i kreditnu instituciju kojoj ćete povjeriti svoj novac.

Vrste štednje

U kreditnim institucijama u Republici Hrvatskoj postoji nekoliko vrsta standardne štednje:

Štednja po viđenju ili *a vista* štednja najjednostavniji je oblik štednje i namijenjen je svima koji žele štedjeti na način da su im sredstva na računu dostupna u svakom trenutku. S obzirom na laku dostupnost sredstava, ovakav oblik štednje često nema kamate ili su najniže u odnosu na ostale oblike štednje. Nekad klasične štedne račune po viđenju danas su zamijenili tekući računi.

Oročena štednja najčešći je korišteni oblik štednje, pri kojemu oročavate novac u kreditnoj instituciji s određenom kamatnom stopom (fiksnom ili promjenjivom) i pritom se obvezujete da se njime nećete koristiti do isteka roka oročavanja. U većini slučajeva postoji mogućnost i prijevremenog raskida ugovora (razročavanja oročenih sredstava), ali u takvim se situacijama obično isplaćuje niža kamata.

Štednja s višekratnim uplatama ili otvorena štednja vrlo je poželjan oblik za potrošače koji tek počinju štedjeti i u trenutku ugovaranja raspolažu manjim iznosom financijskih sredstva. Nakon što se ugovori ovakav model štednje, potrošač ima mogućnost naknadno uplaćivati sredstva ovisno o vlastitim željama i mogućnostima, a na dodatno uplaćene iznose također se obračunava ugovorena kamatna stopa.

Štednja s premijom oblik je oročene štednje kod kojeg se, po isteku roka oročavanja, glavnica uvećava za kamatu i premiju, čija visina u pravilu ovisi o ugovorenom roku oročavanja.

Rentna štednja je oblik štednje koji se najčešće rabi kada se želi štedjeti na duži rok s mogućnošću raspolaganja kamatom za vrijeme trajanja ugovornog odnosa (renta). Često se rabi kada potrošač raspolaže većim iznosom sredstava na temelju kojeg se ostvaruje znatan iznos kamate na godišnjoj razini. Kreditne institucije obično određuju minimalni iznos sredstava koji je moguće ugovoriti kao rentnu štednju, a raspolaganje kamatom (renta) može se ugovoriti da se isplaćuje mjesečno, tromjesečno, polugodišnje ili godišnje.

Dječja štednja je oblik oročene štednje koji se otvara u ime maloljetnog djeteta, uz jednog roditelja kao zakonskog zastupnika ili skrbnika bez prisutnosti maloljetnog djeteta. Uplate i bezgotovinske prijenose sredstava na račun maloljetnog djeteta, osim roditelja, mogu u pravilu obavljati i druge osobe, dok za raspolaganje tim sredstvima postoje određena ograničenja. Minimalne novčane iznose kojima roditelji mjesečno mogu raspolagati odredilo je tadašnje Ministarstvo socijalne politike i mladih u ukupnom iznosu do 10.000,00 kuna mjesečno, a za raspolaganje iznosima većima od minimalno određenih potrebno je ishoditi odobrenje nadležnog centra za socijalnu skrb. Stjecanjem punoljetnosti vlasnik računa (dijete) može samostalno raspolagati sredstvima na svom računu.

Stambena štednja je posebna namjenska štednja s državnim poticajima s kojom je povezana mogućnost dobivanja dugoročnoga stambenoga kredita po završetku štednje, ali i prije isteka štednje putem kredita za međufinanciranje ili nenamjensko korištenje uštedevine po isteku pet godina štednje. Potrošačima se nudi i mogućnost obiteljske štednje, gdje svaki član obitelji, bez obzira na dob, može imati vlastiti ugovor o stambenoj štednji i na osnovi njega dobivati kamate i državna poticajna sredstva. Pri sklapanju takvih ugovora roditelji trebaju imati na umu da za raspolaganje sredstvima na računu maloljetne djece postoje određena ograničenja, koja je dobro znati unaprijed.

Na što obratiti pozornost

Prije odluke o oročavanju novčanih sredstava u kreditnoj instituciji dobro je prikupiti detaljne informacije o vrstama oročene štednje koje su u ponudi na tržištu, koliko iznose kamatne stope za pojedinu vrstu štednje, koji su mogući rokovi oročavanja te možete li i pod kojim uvjetima raskinuti ugovor prije isteka roka oročavanja. Osim visine kamatne stope, potrebno je imati informaciju o tome je li riječ o fiksnoj ili promjenjivoj kamatnoj stopi i, ako je promjenjiva, o čemu ovisi njezina promjena te koja se metoda obračuna kamata primjenjuje. Na temelju tih informacija može se izračunati koji biste iznos kamata ostvarili u roku na koji namjeravate oročiti sredstva koja ste namijenili za štednju, ali svakako imajte na umu i porez koji se plaća na prihod od ostvarene kamate. Također, važno je znati da ugovaranjem promjenjive kamatne stope preuzimate kamatni rizik, odnosno mogućnost povećanja ili smanjenja kamatne stope koja će se primjenjivati na oročeni depozit, a ugovaranjem fiksne kamatne stope izbjegavate kamatni rizik.

Raskid ugovora o depozitu – Kod većine ugovora o depozitu, pod određenim uvjetima, moguće je raskinuti ugovor prije isteka roka dospijeca, a u samom ugovoru definiraju se konkretni uvjeti koji se primjenjuju pri raskidu ugovora. Tako je moguće da se pri raskidu ugovora primjenjuje kamatna stopa po viđenju ili kamatna stopa koja vrijedi za prvu sljedeću izdržanu ročnost.

Obnavljanje ugovora o depozitu – Kreditne institucije mogu imati u ponudi različite opcije produljenja ugovora o depozitu nakon isteka ugovorenog roka. Kod nekih je ugovora takva mogućnost isključena te se po isteku ugovora o depozitu sredstva prebacuju na tekući račun potrošača, dok se neki ugovori automatski obnavljaju na isti rok pod istim ili izmijenjenim uvjetima. Detalji i uvjeti koji se primjenjuju u takvim situacijama u pravilu su sastavni dio ugovora o depozitu.

[Osiguranje depozita/štednje](#) – Sredstva na računima (tekućim računima, žiroračunima i štednim računima) u kreditnim institucijama u Republici Hrvatskoj osigurana su kod Hrvatske agencije za osiguranje depozita, i to do (uključujući) iznosa od 100.000,00 eura u kunskej protuvrijednosti, prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke važećem na dan nastupa osiguranog slučaja, neovisno o broju bankovnih računa, visini sredstava po njima, valuti i mjestu gdje se ti računi za plaćanje vode. Iznimno, dodatno osiguranje u iznosu do 30.000,00 eura vrijedi za sredstva koja su povezana s prodajom nekretnine, sklapanjem braka, razvoda, umirovljenja, otpuštanja, invaliditeta, bolesti, smrti ili su isplaćena u svojstvu odštete ako su deponirana unutar tri mjeseca od trenutka kada nastupi osigurani slučaj u toj kreditnoj instituciji. Novčana sredstva oročena u kreditnim unijama nisu osigurana na navedeni način.

Prije zaključivanja ugovora kreditna vam je institucija dužna bez naknade predočiti i sve druge važne uvjete ugovora, a na vaš zahtjev obvezna vam je dati i nacrt ugovora ako pristaje na zasnivanje depozitnog odnosa. Također, prije zaključenja ugovora trebaju vam biti dostupni i opći uvjeti poslovanja u depozitnom poslovanju i/ili pravilnici o obračunu kamate, metodologija obračuna i promjene naknada i/ili izvadak iz tarife naknada, kojima se pobliže pojašnjavaju:

- važeće godišnje nominalne kamatne stope
- način obračuna kamate
- valute u kojima se može nominirati ili uz koje se može vezati depozit i rizik promjene tečaja tih valuta
- uvjeti pod kojima se mogu mijenjati kamatne stope
- najmanji iznos koji se prima kao depozit

- naknade za vođenje računa i druge slične naknade odnosno provizije ako ih kreditna institucija zaračunava na teret deponenta, uključujući i promjenjivost tih naknada za vrijeme trajanja ugovora o depozitu
- efektivne kamatne stope koje odražavaju ukupan prinos na depozit
- osnovne informacije o osiguranju depozita
- mogućnosti isplate oročenog depozita prije isteka roka oročavanja i sve posljedice takvog postupanja
- način postupanja s depozitima nakon isteka roka oročavanja i
- uvjeti raspolaganja sredstvima maloljetnih osoba.

INFORMIRAJTE SE: Kreditne institucije imaju propisanu zakonsku obvezu uručiti vam [obrazac s informacijama prije sklapanja ugovora o depozitu](#). Hrvatska narodna banka propisala je obvezu izdavanja istog formata obrasca svim kreditnim institucijama, pa vam obrazac može poslužiti i za usporedbu iste vrste štednje kod različitih kreditnih institucija.

[Poboljšajmo se](#)

[Pronađite uslugu](#)

[Prijavite zapreku](#)